

ANALIZA PRZEŻYCIA

SPRAWOZDANIE

OPRACOWAŁA:
ALEKSANDRA GRZESZCZUK
NUMER ALBUMU: 255707

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	2
2	ZADANIE 1A	4
3	ZADANIE 1B	9
4	ZADANIE 2	11
5	ZADANIE 3	14
6	ZADANIE 4	15

1 WSTEP

```
surv_diff <- survdiff(Surv(time, status) ~ sex, data = lung)
surv_diff

## Call:
## survdiff(formula = Surv(time, status) ~ sex, data = lung)
##
##           N Observed Expected (O-E)^2/E (O-E)^2/V
## sex=1 138      112      91.6      4.55      10.3
## sex=2  90       53      73.4      5.68      10.3
##
##  Chisq= 10.3  on 1 degrees of freedom, p= 0.001
```

```
x <- rnorm(50)
y <- runif(30)
ks.test(x, y)

##
##  Exact two-sample Kolmogorov-Smirnov test
##
## data:  x and y
## D = 0.54, p-value = 1.598e-05
## alternative hypothesis: two-sided
```

Wszystkie zadania do sprawozdania oparte są na danych `lung` z biblioteki `survival`. Dane te dotyczą pacjentów z zaawansowanym rakiem płuc. Nasz zbiór zawiera:

```
nrow(dane)

## [1] 228
```

informacji o pacjentach, których zbiór charakterystyk obejmuje:

```
ncol(dane)

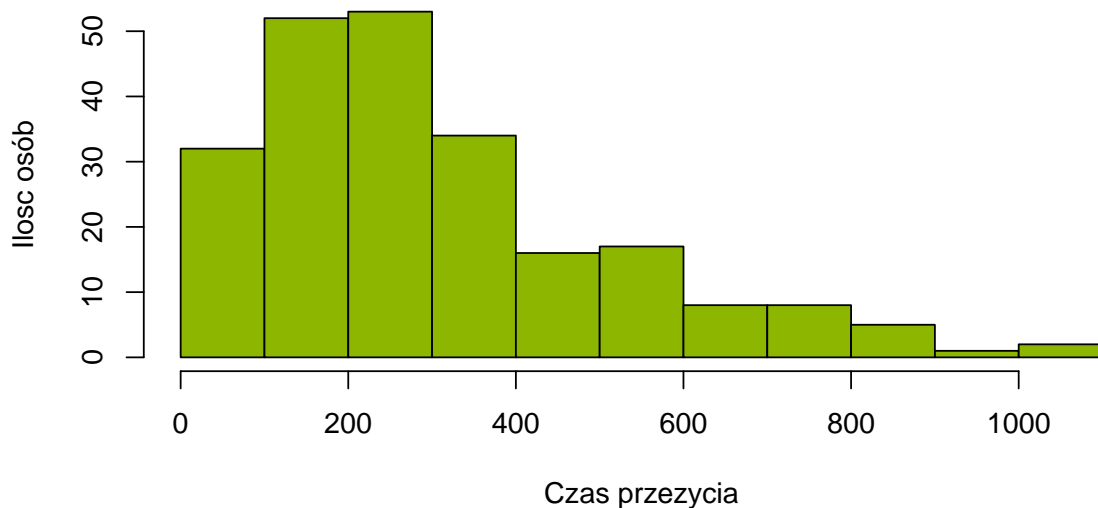
## [1] 10
```

następujących zmiennych:

- *inst* - kod instytucji
- *time* - czas przeżycia w dniach
- *status* - czy otrzymaliśmy zdarzenie (2 - śmierć), czy też nasze dane zostały ocen-zurowane (1 - cenzura)
- *age* - wiek w latach

- *sex* - płeć, gdzie 1 oznacza mężczyznę, zaś 2 - kobietę
- *ph.ecog* - skala sprawności ECPG według lekarza (0 oznacza sprawność prawidłową, 5 - zgon)
- *ph.karno* - skala sprawności Karnofsky'ego według lekarza (100 oznacza sprawność prawidłową, 0 - zgon)
- *pat.karno* - skala sprawności Karnofsky'ego według pacjenta
- *meal.cal* - kalorie spożywane podczas posiłków
- *wt.loss* - utrata masy ciała w ciągu ostatnich sześciu miesięcy

W celu sprawdzenia, ile najczęściej wynosi czas przeżycia pacjentów w dniach (ocenzurowany czy też nie) narysujemy histogram.

Rysunek 1: Histogram czasu przeżycia w dniach (zmiennej time)

Widzimy, że najczęściej pacjenci przeżywają od 100 do 300 dni, czyli nie przeżywają nawet roku.

W celu zilustrowania danych liczbowych i przedstawienia częstości występowania poszczególnych wartości stworzymy tablice liczebności różnych cech.

	Płeć	Ocenzurowanie	Śmierć	Suma osób
1	Mężczyzna	26	112	138
2	Kobieta	37	53	90

Tabela 1: Zestawienie danych dla sex i status

Widzimy, że z 90 kobiet biorących udział w badaniu, aż 41% danych dotyczących ich przeżycia zostało ocenzone podczas gdy u mężczyzn (ze 138 w sumie) jest to jedynie 19%.

	ph.ecog	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
1	0	27	36
2	1	42	71
3	2	21	29
4	3	0	1
5	4	0	0
6	5	0	0
7	NA	0	1

Tabela 2: Zestawienie danych dla sex i ph.ecog

	ph.karno	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
1	0	0	0
2	10	0	0
3	20	0	0
4	30	0	0
5	40	0	0
6	50	2	4
7	60	8	11
8	70	12	20
9	80	27	40
10	90	29	45
11	100	12	17
12	NA	0	1

Tabela 3: Zestawienie danych dla sex i ph.karno

W powyższych tabelach widzimy, że występują jedynie 2 brakujące wartości - dla danych ph.ecog oraz ph.karno dla kobiet.

2 ZADANIE 1A

W podpunkcie A zadania 1 mamy naszkicować estymator Kaplana-Meiera funkcji przeżycia (zmiennej time) w całej badanej grupie oraz w podgrupach ze względu na płeć, bez zaznaczonych realizacji przedziałów ufności. Wykorzystamy w tym celu funkcję `Surv` z biblioteki `survival`, która tworzy obiekt przeżycia, zwykle używany jako zmienna odpowiedzi w formule modelu.

Za pomocą funkcji `survfit` tworzymy prostą krzywą przeżycia estymatora Kaplana-Meiera, która nie uwzględnia żadnych podgrup.

```
fit_overall = survfit(Surv(time, status) ~ 1, data = lung,
                      type = "kaplan-meier")
summary(fit_overall)
```

```
## Call: survfit(formula = Surv(time, status) ~ 1, data = lung, type = "kaplan-meier")
##
##      time n.risk n.event survival std.err lower 95% CI upper 95% CI
##      5      228      1  0.9956 0.00438      0.9871      1.000
##     11      227      3  0.9825 0.00869      0.9656      1.000
##     12      224      1  0.9781 0.00970      0.9592      0.997
##     13      223      2  0.9693 0.01142      0.9472      0.992
##     15      221      1  0.9649 0.01219      0.9413      0.989
##     26      220      1  0.9605 0.01290      0.9356      0.986
##     30      219      1  0.9561 0.01356      0.9299      0.983
##     31      218      1  0.9518 0.01419      0.9243      0.980
##     53      217      2  0.9430 0.01536      0.9134      0.974
##     54      215      1  0.9386 0.01590      0.9079      0.970
##     59      214      1  0.9342 0.01642      0.9026      0.967
##     60      213      2  0.9254 0.01740      0.8920      0.960
##     61      211      1  0.9211 0.01786      0.8867      0.957
##     62      210      1  0.9167 0.01830      0.8815      0.953
##     65      209      2  0.9079 0.01915      0.8711      0.946
##     71      207      1  0.9035 0.01955      0.8660      0.943
##     79      206      1  0.8991 0.01995      0.8609      0.939
##     81      205      2  0.8904 0.02069      0.8507      0.932
##     88      203      2  0.8816 0.02140      0.8406      0.925
##     92      201      1  0.8772 0.02174      0.8356      0.921
##     93      199      1  0.8728 0.02207      0.8306      0.917
##     95      198      2  0.8640 0.02271      0.8206      0.910
##    105      196      1  0.8596 0.02302      0.8156      0.906
##    107      194      2  0.8507 0.02362      0.8056      0.898
##    110      192      1  0.8463 0.02391      0.8007      0.894
##    116      191      1  0.8418 0.02419      0.7957      0.891
##    118      190      1  0.8374 0.02446      0.7908      0.887
##    122      189      1  0.8330 0.02473      0.7859      0.883
##    131      188      1  0.8285 0.02500      0.7810      0.879
##    132      187      2  0.8197 0.02550      0.7712      0.871
##    135      185      1  0.8153 0.02575      0.7663      0.867
##    142      184      1  0.8108 0.02598      0.7615      0.863
##    144      183      1  0.8064 0.02622      0.7566      0.859
##    145      182      2  0.7975 0.02667      0.7469      0.852
##    147      180      1  0.7931 0.02688      0.7421      0.848
##    153      179      1  0.7887 0.02710      0.7373      0.844
##    156      178      2  0.7798 0.02751      0.7277      0.836
##    163      176      3  0.7665 0.02809      0.7134      0.824
##    166      173      2  0.7577 0.02845      0.7039      0.816
##    167      171      1  0.7532 0.02863      0.6991      0.811
##    170      170      1  0.7488 0.02880      0.6944      0.807
##    175      167      1  0.7443 0.02898      0.6896      0.803
##    176      165      1  0.7398 0.02915      0.6848      0.799
##    177      164      1  0.7353 0.02932      0.6800      0.795
##    179      162      2  0.7262 0.02965      0.6704      0.787
```

##	180	160	1	0.7217	0.02981	0.6655	0.783
##	181	159	2	0.7126	0.03012	0.6559	0.774
##	182	157	1	0.7081	0.03027	0.6511	0.770
##	183	156	1	0.7035	0.03041	0.6464	0.766
##	186	154	1	0.6989	0.03056	0.6416	0.761
##	189	152	1	0.6943	0.03070	0.6367	0.757
##	194	149	1	0.6897	0.03085	0.6318	0.753
##	197	147	1	0.6850	0.03099	0.6269	0.749
##	199	145	1	0.6803	0.03113	0.6219	0.744
##	201	144	2	0.6708	0.03141	0.6120	0.735
##	202	142	1	0.6661	0.03154	0.6071	0.731
##	207	139	1	0.6613	0.03168	0.6020	0.726
##	208	138	1	0.6565	0.03181	0.5970	0.722
##	210	137	1	0.6517	0.03194	0.5920	0.717
##	212	135	1	0.6469	0.03206	0.5870	0.713
##	218	134	1	0.6421	0.03218	0.5820	0.708
##	222	132	1	0.6372	0.03231	0.5769	0.704
##	223	130	1	0.6323	0.03243	0.5718	0.699
##	226	126	1	0.6273	0.03256	0.5666	0.694
##	229	125	1	0.6223	0.03268	0.5614	0.690
##	230	124	1	0.6172	0.03280	0.5562	0.685
##	239	121	2	0.6070	0.03304	0.5456	0.675
##	245	117	1	0.6019	0.03316	0.5402	0.670
##	246	116	1	0.5967	0.03328	0.5349	0.666
##	267	112	1	0.5913	0.03341	0.5294	0.661
##	268	111	1	0.5860	0.03353	0.5239	0.656
##	269	110	1	0.5807	0.03364	0.5184	0.651
##	270	108	1	0.5753	0.03376	0.5128	0.645
##	283	104	1	0.5698	0.03388	0.5071	0.640
##	284	103	1	0.5642	0.03400	0.5014	0.635
##	285	101	2	0.5531	0.03424	0.4899	0.624
##	286	99	1	0.5475	0.03434	0.4841	0.619
##	288	98	1	0.5419	0.03444	0.4784	0.614
##	291	97	1	0.5363	0.03454	0.4727	0.608
##	293	94	1	0.5306	0.03464	0.4669	0.603
##	301	91	1	0.5248	0.03475	0.4609	0.597
##	303	89	1	0.5189	0.03485	0.4549	0.592
##	305	87	1	0.5129	0.03496	0.4488	0.586
##	306	86	1	0.5070	0.03506	0.4427	0.581
##	310	85	2	0.4950	0.03523	0.4306	0.569
##	320	82	1	0.4890	0.03532	0.4244	0.563
##	329	81	1	0.4830	0.03539	0.4183	0.558
##	337	79	1	0.4768	0.03547	0.4121	0.552
##	340	78	1	0.4707	0.03554	0.4060	0.546
##	345	77	1	0.4646	0.03560	0.3998	0.540
##	348	76	1	0.4585	0.03565	0.3937	0.534
##	350	75	1	0.4524	0.03569	0.3876	0.528
##	351	74	1	0.4463	0.03573	0.3815	0.522

##	353	73	2	0.4340	0.03578	0.3693	0.510
##	361	70	1	0.4278	0.03581	0.3631	0.504
##	363	69	2	0.4154	0.03583	0.3508	0.492
##	364	67	1	0.4092	0.03582	0.3447	0.486
##	371	65	2	0.3966	0.03581	0.3323	0.473
##	387	60	1	0.3900	0.03582	0.3258	0.467
##	390	59	1	0.3834	0.03582	0.3193	0.460
##	394	58	1	0.3768	0.03580	0.3128	0.454
##	426	55	1	0.3700	0.03580	0.3060	0.447
##	428	54	1	0.3631	0.03579	0.2993	0.440
##	429	53	1	0.3563	0.03576	0.2926	0.434
##	433	52	1	0.3494	0.03573	0.2860	0.427
##	442	51	1	0.3426	0.03568	0.2793	0.420
##	444	50	1	0.3357	0.03561	0.2727	0.413
##	450	48	1	0.3287	0.03555	0.2659	0.406
##	455	47	1	0.3217	0.03548	0.2592	0.399
##	457	46	1	0.3147	0.03539	0.2525	0.392
##	460	44	1	0.3076	0.03530	0.2456	0.385
##	473	43	1	0.3004	0.03520	0.2388	0.378
##	477	42	1	0.2933	0.03508	0.2320	0.371
##	519	39	1	0.2857	0.03498	0.2248	0.363
##	520	38	1	0.2782	0.03485	0.2177	0.356
##	524	37	2	0.2632	0.03455	0.2035	0.340
##	533	34	1	0.2554	0.03439	0.1962	0.333
##	550	32	1	0.2475	0.03423	0.1887	0.325
##	558	30	1	0.2392	0.03407	0.1810	0.316
##	567	28	1	0.2307	0.03391	0.1729	0.308
##	574	27	1	0.2221	0.03371	0.1650	0.299
##	583	26	1	0.2136	0.03348	0.1571	0.290
##	613	24	1	0.2047	0.03325	0.1489	0.281
##	624	23	1	0.1958	0.03297	0.1407	0.272
##	641	22	1	0.1869	0.03265	0.1327	0.263
##	643	21	1	0.1780	0.03229	0.1247	0.254
##	654	20	1	0.1691	0.03188	0.1169	0.245
##	655	19	1	0.1602	0.03142	0.1091	0.235
##	687	18	1	0.1513	0.03090	0.1014	0.226
##	689	17	1	0.1424	0.03034	0.0938	0.216
##	705	16	1	0.1335	0.02972	0.0863	0.207
##	707	15	1	0.1246	0.02904	0.0789	0.197
##	728	14	1	0.1157	0.02830	0.0716	0.187
##	731	13	1	0.1068	0.02749	0.0645	0.177
##	735	12	1	0.0979	0.02660	0.0575	0.167
##	765	10	1	0.0881	0.02568	0.0498	0.156
##	791	9	1	0.0783	0.02462	0.0423	0.145
##	814	7	1	0.0671	0.02351	0.0338	0.133
##	883	4	1	0.0503	0.02285	0.0207	0.123

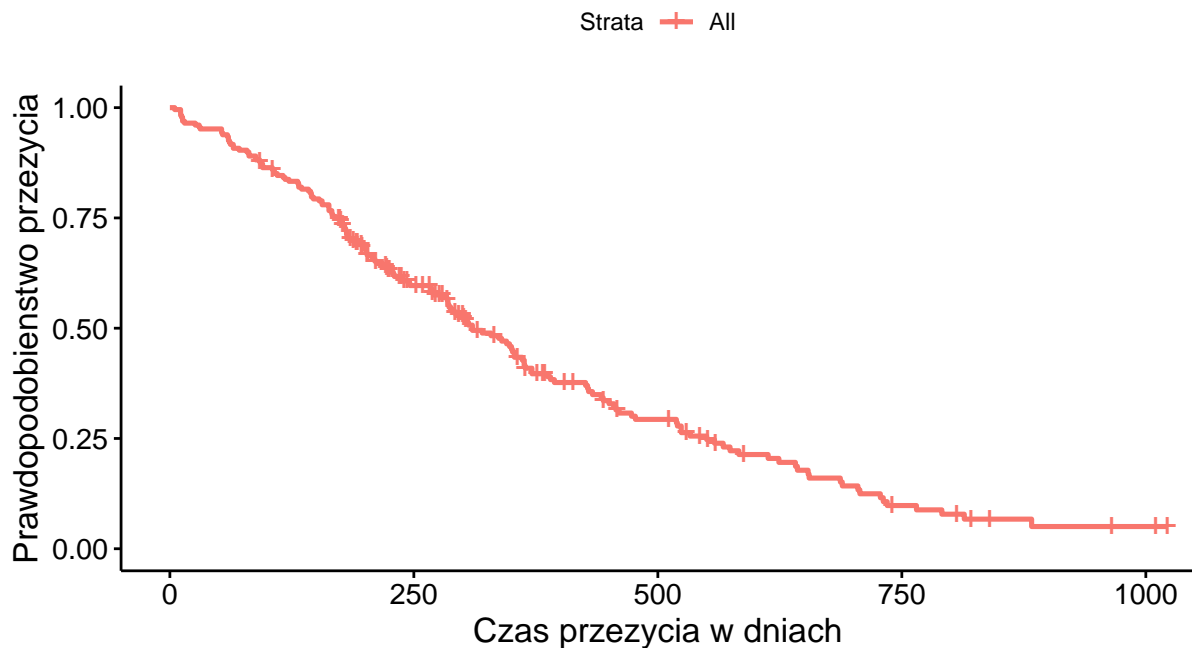
Powyższa funkcja pokazuje nam liczbę obserwacji, liczbę zdarzeń, medianę przeżycia oraz

granice ufności dla mediany. Zauważmy, że mediana (czyli wartość środkowa) czasu przeżycia wynosi 310 dni.

Teraz zaprezentujemy to na wykresie Kaplana-Meiera.

```
ggsurvplot(fit_overall, xlab = "Czas przeżycia w dniach",  
            ylab = "Prawdopodobieństwo przeżycia", conf.int = FALSE)
```


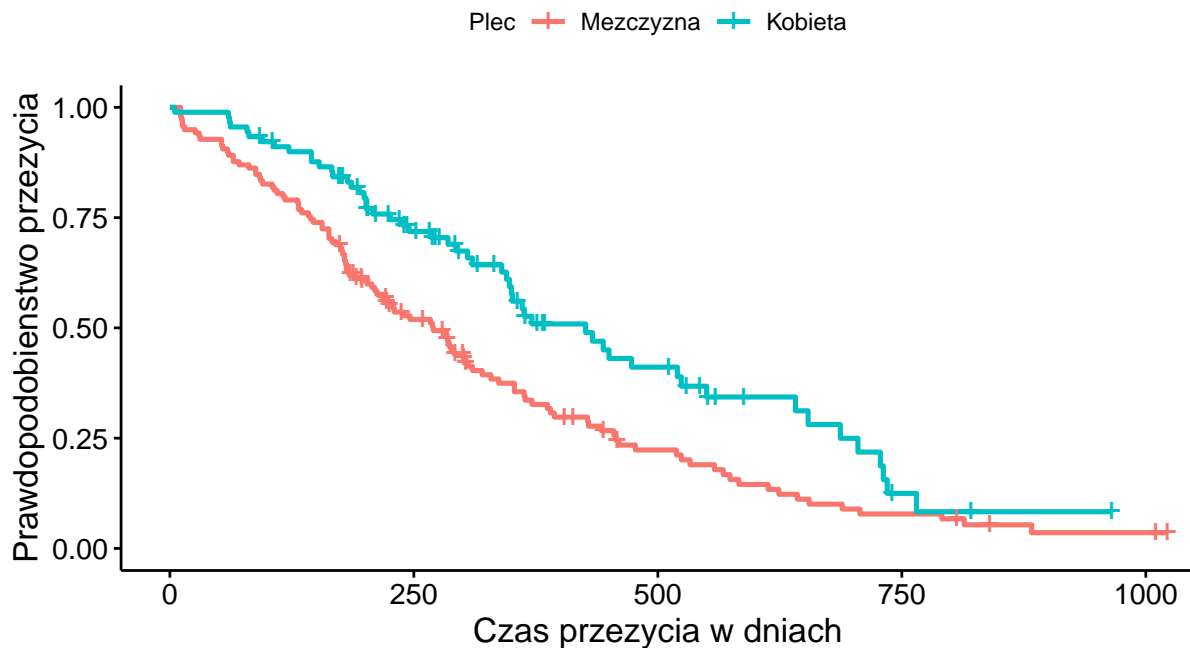
Rysunek 2: Estymator KM w całej badanej grupie

Ponownie, za pomocą funkcji `survfit` tworzymy prostą krzywą przeżycia estymatora Kaplana-Meiera w pogrupie ze względu na płeć.

```
fit_overall1 = survfit(Surv(time, status) ~ sex, data = lung,  
                       type = "kaplan-meier")
```

Zauważmy, że mediana przeżycia kobiet prawie o połowę większa, niż mediana przeżycia mężczyzn, mimo, że badanych kobiet jest o 48 mniej.

```
ggsurvplot(fit_overall1, legend.title = "Płeć",  
            legend.labs = c("Mężczyzna", "Kobieta"),  
            xlab = "Czas przeżycia w dniach",  
            ylab = "Prawdopodobieństwo przeżycia")
```


Rysunek 3: Estymator KM w podgrupach ze względu na płeć

Powyższy wykres potwierdza wcześniejsze wnioski. Krzywa niebieska będą estymatorem KM kobiet przez cały okres badania jest ponad czerwoną krzywą estymatora KM mężczyzn. To znaczy, że w całym okresie badania prawdopodobieństwo przeżycia kobiet jest większe.

3 ZADANIE 1B

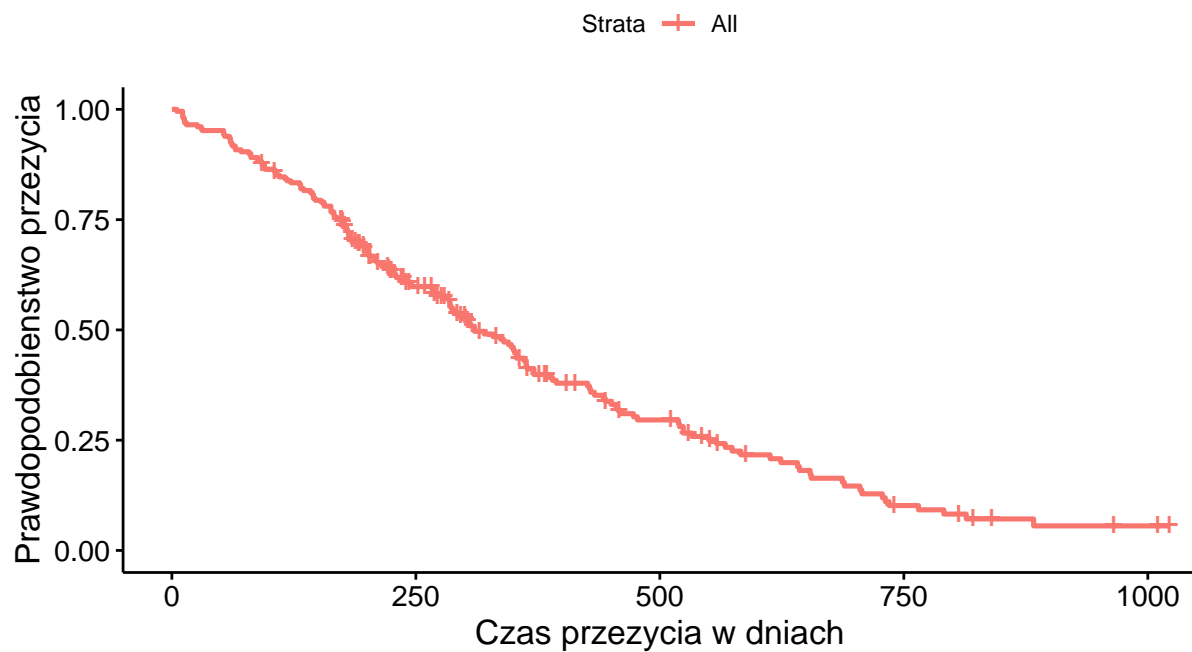
W podpunkcie B zadania 1 mamy naszkicować estymator Fleminga-Harringtona funkcji przeżycia (zmiennej `time`) w całej badanej grupie i w podgrupach ze względu na płeć, ponownie bez zaznaczonych realizacji przedziałów ufności.

Za pomocą funkcji `survfit` tworzymy prostą krzywą przeżycia estymatora Fleminga-Harringtona, która nie uwzględnia żadnych podgrup.

```
fit_overall2 = survfit(Surv(time, status) ~ 1, data = lung,
                      type = "fleming-harrington")
print(fit_overall2)

## Call: survfit(formula = Surv(time, status) ~ 1, data = lung, type = "fleming-harrington")
##
##           n events median 0.95LCL 0.95UCL
## [1,] 228     165     310     285     363

ggsurvplot(fit_overall2, xlab = "Czas przeżycia w dniach",
            ylab = "Prawdopodobieństwo przeżycia", conf.type = "none",
            conf.int = FALSE)
```

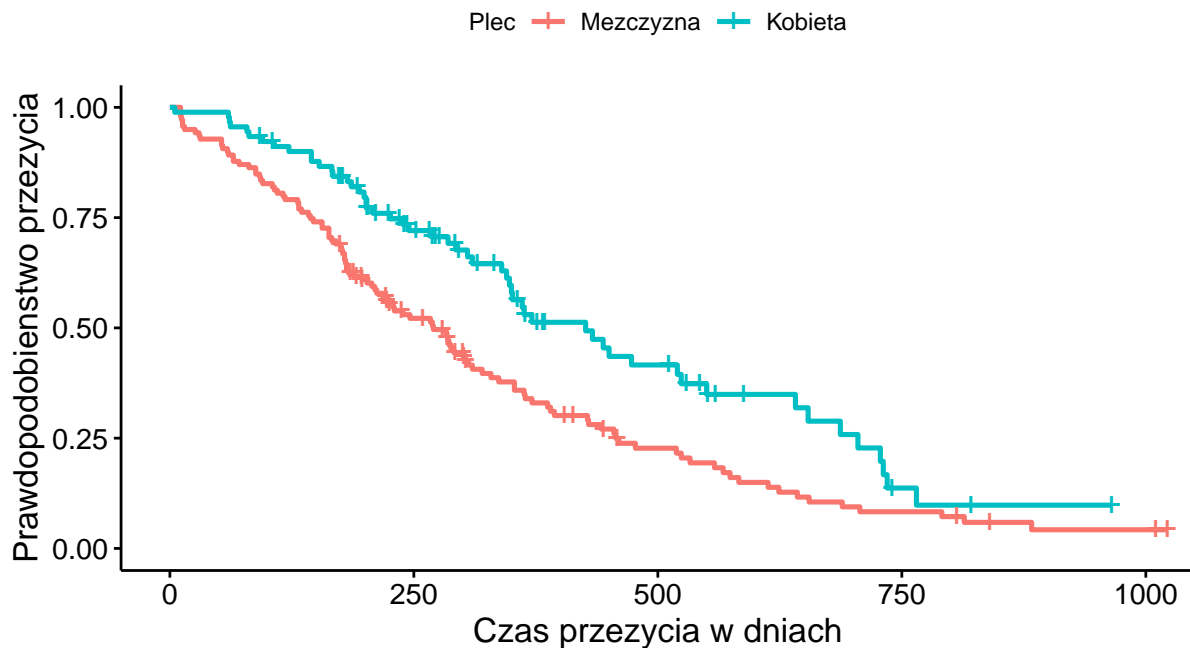

Rysunek 4: Estymator FH w całej badanej grupie

```
fit_overall3 = survfit(Surv(time, status) ~ sex, data = lung,
                      type = "fleming-harrington")
print(fit_overall3)

## Call: survfit(formula = Surv(time, status) ~ sex, data = lung, type = "fleming-harrington")
##
##           n events median 0.95LCL 0.95UCL
## sex=1 138    112    270    218    320
## sex=2  90     53    426    348    550
```

```
ggsurvplot(fit_overall3, legend.title = "Płeć",
            legend.labs = c("Mężczyzna", "Kobieta"),
            xlab = "Czas przeżycia w dniach",
            ylab = "Prawdopodobieństwo przeżycia")
```


Rysunek 5: Estymator FH w podgrupach ze względu na płeć

```
print(fit_overall2)

## Call: survfit(formula = Surv(time, status) ~ 1, data = lung, type = "fleming-harrin
##
##          n events median 0.95LCL 0.95UCL
## [1,] 228    165    310    285    363
```

Widzimy, że powyższe wykresy nie różnią się od siebie praktycznie wogóle.

4 ZADANIE 2

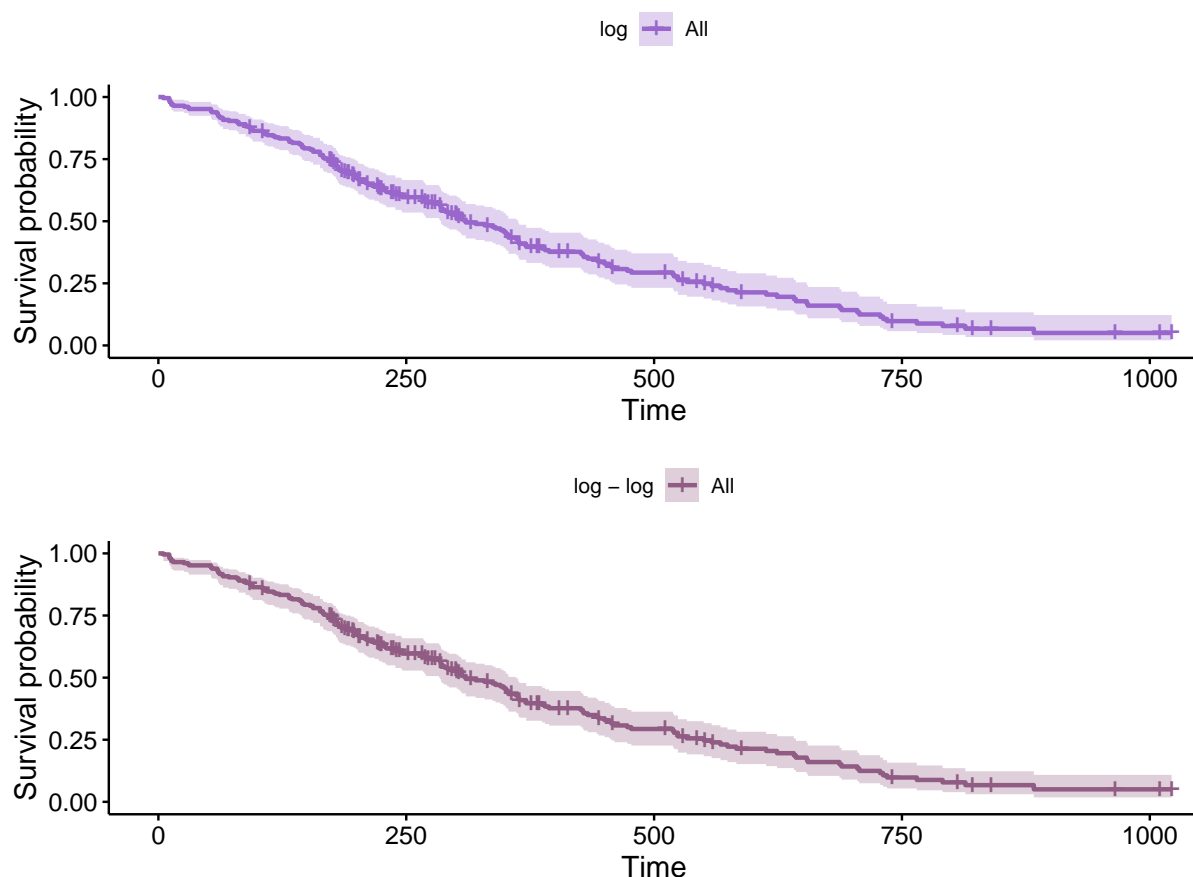
Mamy naszkicować wykres estymatora Kaplana-Meiera w funkcji przeżycia w całej badanej grupie oraz podgrupach, ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog` wraz z realizacjami przedziałów ufności (asymptotycznych punktowo) wybierając różne typy tych przedziałów. Następnie mamy zastanowić się nad wyborem typu przedziału ufności i uzasadnieniem tego wyboru oraz sformułować wnioski wynikające z porównania uzyskanych wykresów w podgrupach ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`.

	typ	n	events	median	0.95 LCL	0.95 UCL
1	log	228	165	310	285	363
2	log - log	228	165	310	284	361
3	plain	228	165	310	284	361

Tabela 4: Zestawienie danych dla całej badanej grupy

Powyżej zaprezentowana została tabela podająca nam liczbę obserwacji, zdarzeń, medianę przeżycia oraz granice ufności dla mediany. Analizując ją widzimy, że typ przedziału

log-log oraz plain zwracają nam te same wartości, dlatego w dalszej analizie będziemy pisać tylko jeden z nich. Różnica przedziału ufności dla typu log wynosi 78 podczas gdy dla typu log - log jest równa 77. Ponieważ wiemy, że lepszym przedziałem ufności jest ten krótszy, to mogłoby się wydawać, że typ przedziału log - log jest lepszy od log. Poniżej prezentujemy dwa wykresy estymatora Kaplana - Meiera funkcji przeżycia w całej badanej grupie.

Dalej przejdziemy do analizowania funkcji przeżycia w podgrupach ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`.

- Dla `ph.ecog = 0`, różnica przedziałów ufności dla typu przedziału log wynosi 228, podczas gdy dla typu przedziału log - log jest ona równa 218.
- Dla `ph.ecog = 1`, różnica przedziałów ufności dla typu przedziału log wynosi 161, podczas gdy dla typu przedziału log - log jest ona równa 181.
- Dla `ph.ecog = 2`, różnica przedziałów ufności dla typu przedziału log wynosi 132, podczas gdy dla typu przedziału log - log jest ona równa 132.
- Dla `ph.ecog = 3` mamy jedynie 1 obserwację, zatem jest to za mało, żeby wyznaczyć granice przedziałów ufności.

	typ	n	events	median	0.95 LCL	0.95 UCL
1	log	63	37	394	348	574
2	log - log	63	37	394	340	558
3	plain	63	37	394	340	558

Tabela 5: Zestawienie danych dla $ph.ecog = 0$

	typ	n	events	median	0.95 LCL	0.95 UCL
1	log	113	82	306	268	429
2	log - log	113	82	306	245	426
3	plain	113	82	306	245	426

Tabela 6: Zestawienie danych dla $ph.ecog = 1$

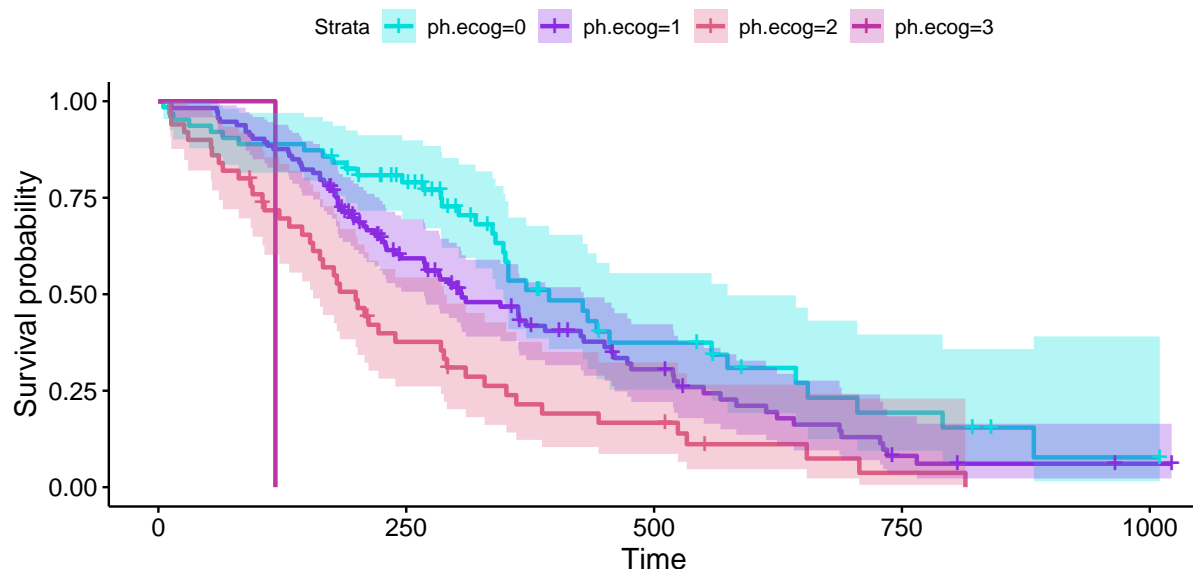
	typ	n	events	median	0.95 LCL	0.95 UCL
1	log	50	44	199	156	288
2	log - log	50	44	199	153	285
3	plain	50	44	199	153	285

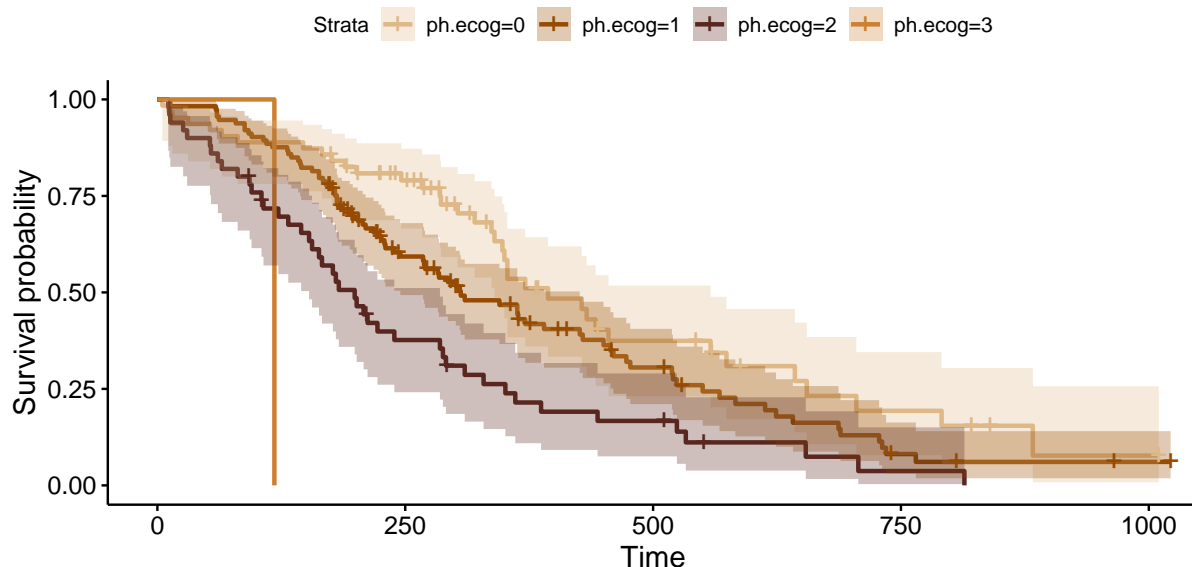
Tabela 7: Zestawienie danych dla $ph.ecog = 2$

	typ	n	events	median	0.95 LCL	0.95 UCL
1	log	1	1	118	NA	NA
2	log - log	1	1	118	NA	NA
3	plain	1	1	118	NA	NA

Tabela 8: Zestawienie danych dla $ph.ecog = 3$

Czyli ponownie, prawie za każdym razem, mniejsze przedziały ufności wyznacza nam typ przedziału $\log - \log$. Poniżej rysujemy wykresy estymatora funkcji Kaplana - Meiera funkcji przeżycia w podgrupach, ze względu na wartość zmiennej $ph.ecog$.

Najbardziej odpowiednim typem przedziału ufności wydaje się być $\log - \log$, ponieważ zawęży on nasze pole, zmniejszy wahania i daje dokładniejsze przewidywania. Przyglądając się powyższemu wykresom KM widzimy, że typ $\log - \log$ bardziej przypomina funkcję schodkową, zaś typ $\log$ ma większe wahania i szersze zakresy przewidywań. Ponadto widzimy, że pacjenci oznaczeni skalą sprawności ECOG jako 0 według lekarza, mają znacznie dłuższą krzywą przeżycia niż pozostałe osoby.

5 ZADANIE 3

Zadanie 3 polega na oszacowaniu punktowym i przedziałowym wartości oczekiwanej i mediany rozkładu czasu przeżycia w całej badanej grupie i w podgrupach ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`.

Korzystając z funkcji `survmean` (która oblicza średnie czasy przeżycia w oparciu o oszacowanie przeżycia do pewnego punktu w czasie obserwacji) z biblioteki `survival` oszacujemy najpierw wartości średniej i mediany w całej badanej grupie.

	Średnia	Mediana
Oszacowanie punktowe	375.16714	310.00000
Oszacowanie przedziałowe dolne	355.72828	285.00000
Oszacowanie przedziałowe górne	394.60600	363.00000

Tabela 9: Oszacowanie punktowe i przedziałowe mediany i wartości średniej w całej grupie

Oraz w podgrupach najpierw wartość średniej ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`.

	<code>ph.ecog = 0</code>	<code>ph.ecog = 1</code>	<code>ph.ecog = 2</code>	<code>ph.ecog = 3</code>
Oszacowanie punktowe	463.61368	383.50235	258.73793	118.00000
Oszacowanie przedziałowe dolne	421.45458	356.64388	227.49531	118.00000
Oszacowanie przedziałowe górne	505.77278	410.36083	289.98055	118.00000

Tabela 10: Oszacowanie wartości średniej ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`

Oraz w podgrupach wartość mediany ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`.

	ph.ecog = 0	ph.ecog = 1	ph.ecog = 2	ph.ecog = 3
Oszacowanie punktowe	394.00000	306.00000	199.00000	118
Oszacowanie przedziałowe dolne	348.00000	268.00000	156.00000	NA
Oszacowanie przedziałowe górne	574.00000	429.00000	288.00000	NA

Tabela 11: Oszacowanie wartości mediany ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`

6 ZADANIE 4

Dalej, w oparciu o realizacje przedziałów ufności, na poziomie ufności $1 - \alpha = 0.95$, dla średnich w podgrupach ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`, mamy sformułować wniosek dotyczący weryfikacji hipotezy o równości średnich w tych podgrupach, na poziomie istotności $\alpha = 0.05$. Wykorzystamy w tym celu funkcję `survdif` z biblioteki `survival`, która testuje, czy istnieje różnica między dwiema lub więcej krzywymi przeżycia. Wartość `ph.ecog` występuje w 4 różnych wartościach, zatem otrzymujemy cztery podpopulacje.

```
survdif(Surv(time, status) ~ ph.ecog, data = dane)

## Call:
## survdiff(formula = Surv(time, status) ~ ph.ecog, data = dane)
##
## n=227, 1 obserwacja została skasowana z uwagi na braki w niej zawarte.
##
##           N Observed Expected (O-E)^2/E (O-E)^2/V
## ph.ecog=0  63      37    54.153    5.4331    8.2119
## ph.ecog=1 113      82    83.528    0.0279    0.0573
## ph.ecog=2  50      44    26.147   12.1893   14.6491
## ph.ecog=3   1       1     0.172    3.9733    4.0040
##
##  Chisq= 22  on 3 degrees of freedom, p= 7e-05
```

```
survdif(Surv(time, status) ~ ph.ecog, rho = 0.1, data = dane)

## Call:
## survdiff(formula = Surv(time, status) ~ ph.ecog, data = dane,
##          rho = 0.1)
##
## n=227, 1 obserwacja została skasowana z uwagi na braki w niej zawarte.
##
##           N Observed Expected (O-E)^2/E (O-E)^2/V
## ph.ecog=0  63   34.253   50.547    5.2529    8.418
## ph.ecog=1 113   76.782   78.470    0.0363    0.079
## ph.ecog=2  50   41.946   24.776   11.8985   15.093
## ph.ecog=3   1    0.983    0.171    3.8603    3.922
```



```
##
## Chisq= 22.4 on 3 degrees of freedom, p= 5e-05
```

```
survdif(Surv(time, status) ~ ph.ecog, rho = 0.5, data = dane)

## Call:
## survdiff(formula = Surv(time, status) ~ ph.ecog, data = dane,
##          rho = 0.5)
##
## n=227, 1 obserwacja została skasowana z uwagi na braki w niej zawarte.
##
##              N Observed Expected (O-E)^2/E (O-E)^2/V
## ph.ecog=0  63    26.11   39.726    4.6657    8.770
## ph.ecog=1 113    60.78   62.957    0.0751    0.193
## ph.ecog=2  50    35.51   20.473   11.0400   16.317
## ph.ecog=3   1     0.92    0.165    3.4368    3.606
##
## Chisq= 23.3 on 3 degrees of freedom, p= 3e-05
```

```
survdif(Surv(time, status) ~ ph.ecog, rho = 1, data = dane)

## Call:
## survdiff(formula = Surv(time, status) ~ ph.ecog, data = dane,
##          rho = 1)
##
## n=227, 1 obserwacja została skasowana z uwagi na braki w niej zawarte.
##
##              N Observed Expected (O-E)^2/E (O-E)^2/V
## ph.ecog=0  63    19.877   31.190    4.103    8.605
## ph.ecog=1 113    47.814   50.346    0.127    0.367
## ph.ecog=2  50    30.002   16.843   10.279   16.964
## ph.ecog=3   1     0.846    0.159    2.967    3.236
##
## Chisq= 23.4 on 3 degrees of freedom, p= 3e-05
```

	Wartość RHO	Wartość p
1	rho = 0	p = 7e-05
2	rho = 0.1	p = 5e-05
3	rho = 0.5	p = 3e-05
4	rho = 1	p = 3e-05

Tabela 12: Różne wartości wartości poziomów krytycznych dla różnych wartości RHO

Widzimy, że dla funkcja `survdif` dla różnych wartości ρ daje różne wartości poziomów krytycznych, w każdym przypadku są one bardzo małe. Na poziomie istotności $\alpha = 0.05$ odrzucamy hipotezę o równości średnich we wskazanych podgrupach ze względu na wartość zmiennej `ph.ecog`.